

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ

УДК 658.8:004.738.5:330.341.1
JEL O11, G14

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Добринський Андрій Володимирович
аспірант
Поліський національний університет

У статті досліджено теоретико-методичні основи розвитку інформаційного підприємництва в умовах сучасних викликів, зокрема пов'язаних із війною в Україні та глобальними трансформаціями. Показано, що інтеграція інформаційних технологій у бізнес-моделі підприємств сприяє підвищенню конкурентоспроможності, зниженню транзакційних витрат і поліпшенню взаємодії між учасниками ринку. Розглянуто ключові методичні підходи, зокрема системний і процесний, для аналізу впливу інформаційних технологій на підприємницьку діяльність. Визначено основні бар'єри та можливості розвитку інформаційного підприємництва в умовах кризи. Особлива увага приділяється впровадженню сучасних інструментів економічного аналізу для підвищення ефективності управління підприємствами.

Ключові слова: інформаційне підприємництво, інформаційні технології, транзакційні витрати, економічний аналіз, інновації, бізнес-моделі.

DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.2024.3.10>

Постановка проблеми у загальному вигляді.

У сучасних умовах, коли Україна одночасно стикається з економічною кризою, викликану тривалою війною, та глобальними трансформаціями, пов'язаними з розвитком інформаційних технологій, питання адаптації підприємництва до нових викликів набуває надзвичайної актуальності. Війна значно ускладнила функціонування бізнесу, вплинула на всі сфери економіки через руйнування інфраструктури, масову міграцію населення та втрату ринків збуту. У цих умовах інформаційне підприємництво виступає не просто інструментом виживання, але й важливою складовою стратегії економічного відновлення та подальшого розвитку країни. Розвиток інформаційного підприємництва має враховувати як внутрішні, так і зовнішні виклики. З одного боку, важливо забезпечити інтеграцію новітніх інформаційних технологій у бізнес-моделі українських підприємств для підвищення їх конкурентоспроможності на світовому ринку. З іншого боку, стратегічне планування має враховувати ризики, пов'язані з війною, і передбачати шляхи їх мінімізації. Проте, розробка ефективних стратегій трансформації інформаційного підприємництва стикається з низкою методологічних та практичних проблем. По-перше, існує дефіцит наукових досліджень та практичних рекомендацій, що стосуються специфіки застосування інформаційних технологій у контексті воєнного стану. По-друге, багато підприємств, особливо малих та середніх, не мають достатнього доступу до необхідних ресурсів для впровадження сучасних ІТ-рішень. По-третє, в умовах кризи критично важливо забезпечити швидку адаптацію підприємств до нових умов, одночасно зберігаючи їхню здатність до інновацій та розвитку.

Таким чином, виникає необхідність у розробці науково обґрунтованих підходів до формування теоретико-методичних основ розвитку інформаційного підпри-

ємництва в Україні, які б враховували сучасні виклики, пов'язані з війною та її наслідками для економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд останніх досліджень щодо розвитку інформаційного підприємництва демонструє ключові підходи та перспективи впровадження сучасних інформаційних технологій у підприємницьку діяльність. Вагомою частиною досліджень є аналіз інноваційних підходів до організації бізнес-процесів та управління підприємствами в умовах цифровізації. Зокрема, Березюк С.В. та Оніщенко М.Л. у своїй роботі досліджують використання інформаційних технологій у підприємницьких структурах, акцентуючи увагу на тому, що впровадження інформаційних систем сприяє підвищенню ефективності управління бізнесом та знижує операційні ризики [1]. Білоусько Т. аналізує роль інформаційних технологій у маркетинговій діяльності, підкреслюючи їхній вплив на підвищення продуктивності маркетингових процесів та розвиток інноваційних стратегій підприємств [2]. Дослідники Данько Ю.І. та Ладика Н.М. досліджують сучасні аспекти розвитку малого інноваційного підприємництва в аграрному секторі, зазначаючи, що впровадження цифрових технологій у сільському господарстві є важливим чинником підвищення конкурентоспроможності аграрного бізнесу [3]. Перерва І. (2021) звертає увагу на переваги процесного підходу до управління підприємством, підкреслюючи, що цифровізація дозволяє оптимізувати внутрішні процеси та сприяє ефективності діяльності підприємства [4].

Проданова Л.В. та Шерстюкова К.Ю. (2019) акцентують увагу на особливостях розвитку інформаційного бізнесу в Україні, звертаючи увагу на складності та виклики, які виникають під час інтеграції інноваційних технологій у підприємницьку діяльність [5]. Синькевич Н.І. та Краузе О.І. (2023) досліджують перспективи розвитку економічного аналізу в умовах діджиталізації економіки,

підкреслюючи, що нові інформаційні технології сприяють глибшому аналізу даних і підвищенню ефективності управління [6].

Johansson D. та Karlsson J. (2022) розглядають вплив інформаційних технологій на високоефективне підприємство, підкреслюючи, що інноваційні підходи до організації підприємств можуть стати ключовим чинником для підвищення їхнього успіху на глобальному ринку [10]. Nifatova O.M. та Shkoda M.S. (2017) звертають увагу на активізацію інноваційного розвитку через утворення інноваційних кластерів, що є ефективною формою державно-приватного партнерства та сприяє інноваційному розвитку підприємств [11].

Формування цілей статті. Метою даного дослідження є розробка науково обґрунтованих підходів до формування теоретико-методичних основ розвитку інформаційного підприємництва в Україні в умовах сучасних викликів, пов'язаних із війною та її наслідками для економіки. Стаття, є складовою широкого дослідження, спрямованого на вивчення ролі інформаційних технологій у забезпеченні адаптивності, гнучкості та конкурентоспроможності українських підприємств, а також на розробку стратегій, які враховують як внутрішні, так і зовнішні ризики. Особливу увагу приділено аналізу методичних підходів до інтеграції IT-рішень у бізнес-моделі підприємств, зокрема в умовах економічної кризи, спричиненої воєнними діями.

Результати дослідження. Основою розуміння інформаційного підприємництва є теорія інноваційного підприємства, розроблена Йозефом Шумпетером [12]. У своїй концепції він підкреслював важливість радикальних інновацій, які мають потенціал змінювати цілі галузі та економічні системи. Радикальні інновації, які лежать в основі високоефективного підприємства, пов'язані не лише з удосконаленням існуючих технологій та процесів, але й зі створенням абсолютно нових продуктів, послуг чи бізнес-моделей. Таким чином, ключовою категорією є «інновація», яка розуміється як процес втілення нових ідей у продукти або послуги, що мають ринковий потенціал.

Наступною важливою категорією є «інформаційні технології», які слід розуміти не просто як набір технічних засобів і програмного забезпечення, але як фундаментальну складову економічних і соціальних процесів. Аналіз наукової літератури, зокрема праць Т. Білоусько [2], Д. Джонсона та Дж. Карлсона [4] і надав можливість встановити, що сучасні інформаційні технології є широким поняттям, що відображає сучасні уявлення про процес інформатизації суспільства. В умовах сьогодення сформувалося уявлення про інформаційні технології як про систему, реалізовану виключно за допомогою комп'ютерних технологій. Хоча сьогодні компанії в основному використовують інформаційні технології, засновані на IT-рішеннях, інформаційні системи можуть працювати як з технічними засобами, так і без них. Вони забезпечують збирання, обробку, зберігання та передачу даних, що дозволяє знижувати інформаційні асиметрії між учасниками ринку. Це, в свою чергу, сприяє зменшенню транзакційних витрат, які зазвичай виникають через брак або нерівномірний розподіл інформації.

Ми узагальнили основні методичні підходи до аналізу інформаційного підприємництва, що передбачають комплексний розгляд процесів, що включають інтеграцію інформаційних технологій у підприємницьку діяльність та їхній вплив на розвиток бізнесу в умовах сучасної цифрової економіки. В основі таких підходів лежить необхідність врахування специфіки інформаційних технологій як ключового елемента, який зумовлює нові можливості для бізнесу, знижує транзакційні витрати та сприяє більш ефективному використанню ресурсів.

Одним із ключових методичних підходів до аналізу інформаційного підприємництва є системний підхід [5], який дозволяє дослідити підприємницьку діяльність як складну динамічну систему, що взаємодіє з зовнішнім середовищем. В цьому контексті інформаційні технології розглядаються як інтегральна частина цієї системи, яка забезпечує її адаптивність, гнучкість та здатність швидко реагувати на зміни ринкових умов. Системний підхід передбачає дослідження не тільки окремих компонентів підприємництва, таких як маркетинг, виробництво, фінанси, але й аналіз їхньої взаємодії через призму використання інформаційних технологій.

Аналіз впливу інформаційних технологій на підприємницьку діяльність вимагає також застосування процесного підходу, який акцентує увагу на окремих бізнес-процесах, їхній автоматизації та оптимізації завдяки сучасним IT-рішенням. У цьому контексті, особливе значення має вивчення таких категорій, як управління знаннями, управління ланцюгами постачання, маркетингові комунікації та фінансовий контроль. Процесний підхід дозволяє виявити ті бізнес-процеси, які можуть бути поліпшені за рахунок впровадження інформаційних технологій, що призводить до підвищення загальної ефективності підприємства. На думку П. Перерви [4] процесний підхід передбачає, що всі основні процеси підприємства повинні бути чітко ідентифіковані, описані та оптимізовані для досягнення конкретних бізнес-цілей. У контексті інформаційного підприємництва це означає, що всі процеси, пов'язані з використанням інформаційних технологій, повинні бути інтегровані в загальну бізнес-стратегію підприємства. Це включає процеси збору, обробки, зберігання і передачі інформації, а також управління взаємодією між різними учасниками бізнес-процесу, такими як постачальники, клієнти і партнери. Однією з головних переваг процесного підходу є його здатність забезпечити безперервне управління на стику різних бізнес-процесів, що дозволяє мінімізувати витрати часу та ресурсів на виконання операцій. Це особливо важливо для інформаційного підприємства, де швидкість і точність обробки інформації часто визначають конкурентоспроможність підприємства. Процесний підхід також сприяє підвищенню якості кінцевого продукту або послуги, що є ключовим фактором задоволення потреб споживачів. Крім того, дозволяє підприємствам бути більш адаптивними до змін, що відбуваються в зовнішньому середовищі. У світі інформаційного підприємства, де технології швидко розвиваються, така гнучкість є вирішальною для збереження конкурентних позицій на ринку. Процесний підхід орієнтує підприєм-

ство на якісний результат і забезпечує більш ефективне використання інформаційних технологій для досягнення стратегічних цілей.

Однією з основних складових методичного підходу до аналізу інформаційного підприємництва є використання інструментів економічного аналізу. Це дозволяє оцінити вплив інформаційних технологій на фінансові результати підприємства, визначити їхню рентабельність та окупність інвестицій. Важливу роль у цьому відіграє аналіз витрат та вигод від впровадження ІТ, а також дослідження економічного ефекту від зниження транзакційних витрат, що виникають внаслідок використання нових технологій (табл. 1).

Наприклад, скорочення витрат на пошук інформації, ведення переговорів та укладання угод безпосередньо впливає на конкурентоспроможність підприємства на ринку. Метод економічного аналізу є ключовою складовою методичного підходу до аналізу інформаційного підприємництва. У контексті сучасної діджиталізації економіки, цей метод набуває особливої ваги, забезпечуючи підприємствам можливість ефективно оцінювати та управляти своїми ресурсами, приймати обґрунтовані управлінські рішення та адаптуватися до швидкозмінних умов ринкового середовища.

В своєму дослідженні ми розкриваємо економічний аналіз як методичний підхід до аналізу інформаційного підприємництва, через його базові складові (рис. 1)

Фінансовий аналіз є ключовим елементом економічного аналізу, оскільки він забезпечує оцінку фінансового стану підприємства, включаючи аналіз балансу, звіту про фінансові результати та грошових потоків. Цей процес дозволяє визначити, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси, наскільки стабільна його фінансова позиція, а також які ризики можуть впливати на його діяльність. В інформаційному підприємстві фінансовий аналіз набуває додаткової важливості через необхідність оцінки інвестицій в інформаційні технології. Аналіз таких інвестицій дозволяє оцінити їхню рентабельність, визначити, як вони впливають на загальний

фінансовий результат компанії, та прийняти обґрунтовані рішення щодо подальшого розвитку технологічної інфраструктури [10].

Аналіз внутрішніх бізнес-процесів включає вивчення ефективності різних внутрішніх процесів на підприємстві, таких як управління персоналом, виробництво, логістика та інші функціональні підрозділи. Цей аналіз дозволяє ідентифікувати слабкі місця в організаційній структурі підприємства, виявити можливості для підвищення продуктивності та зниження витрат. Використання сучасних ERP-систем значно спрощує та автоматизує процес аналізу внутрішніх бізнес-процесів, забезпечуючи точні та своєчасні дані, які можна використовувати для прийняття оперативних управлінських рішень.

Інвестиційний аналіз спрямований на оцінку потенційних інвестиційних проєктів, визначення їхньої економічної ефективності та пов'язаних ризиків. В інформаційному підприємстві цей аналіз має особливе значення, оскільки включає оцінку проєктів з впровадження нових технологій, розробки програмного забезпечення або розширення ринкової діяльності. Важливо визначити, які інвестиції принесуть найбільшу вигоду підприємству, та які ризики можуть супроводжувати ці інвестиції. Це допомагає оптимізувати використання фінансових ресурсів і сприяти сталому розвитку підприємства.

Стратегічний аналіз передбачає оцінку довгострокових перспектив розвитку підприємства, аналіз конкурентного середовища, визначення стратегічних цілей та шляхів їх досягнення. Цей вид аналізу допомагає ідентифікувати сильні та слабкі сторони підприємства, виявити можливості та загрози, які можуть виникнути на ринку. SWOT-аналіз, як частина стратегічного аналізу, дозволяє підприємству краще підготуватися до викликів, які можуть виникнути в майбутньому, та розробити ефективні стратегії для збереження та підвищення конкурентоспроможності.

Маркетинговий аналіз включає дослідження ринкових умов, споживчих тенденцій та конкурентного середовища. В інформаційному підприємстві цей аналіз

Таблиця 1

Основні характеристики методу економічного аналізу в інформаційному підприємстві

Характеристика	Сутнісне наповнення
Комплексність аналізу	Економічний аналіз охоплює всі аспекти діяльності підприємства, включаючи фінансові показники, внутрішні бізнес-процеси, інвестиційні проєкти та взаємодію з зовнішнім середовищем. У контексті інформаційного підприємства це означає аналіз не лише фінансових результатів, але й ефективності використання інформаційних технологій, управління даними та цифровими ресурсами.
Використання сучасних програмних засобів	Завдяки цифровізації економіки, економічний аналіз все частіше здійснюється за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, такого як ERP-системи (наприклад, SAP ERP, Oracle ERP, 1C: ERP Управління виробничим підприємством). Ці інструменти дозволяють автоматизувати процеси збору, обробки та аналізу даних, забезпечуючи оперативність та достовірність отриманих результатів.
Оперативність та динамічність	В умовах швидких змін ринкових умов, інформаційні підприємства потребують своєчасної аналітичної інформації для прийняття оперативних управлінських рішень. Економічний аналіз забезпечує моніторинг ключових показників діяльності в режимі реального часу, що дозволяє швидко реагувати на зміни та коригувати стратегії розвитку.
Інтеграція інформаційних потоків	Інформаційне підприємство характеризується високою залежністю від ефективного управління інформаційними потоками. Економічний аналіз у цьому контексті передбачає не лише оцінку фінансових показників, але й аналіз якості інформації, ефективності її обробки та використання для прийняття рішень.
Інтелектуальні аналітичні системи	Сучасні економічні аналізи все більше використовують інтелектуальні аналітичні системи, що базуються на штучному інтелекті та машинному навчанні. Ці системи здатні виявляти складні закономірності та тенденції в великих масивах даних, що є особливо важливим для інформаційного підприємства, де обсяги та складність даних можуть бути дуже високими.

Джерело: розроблено автором

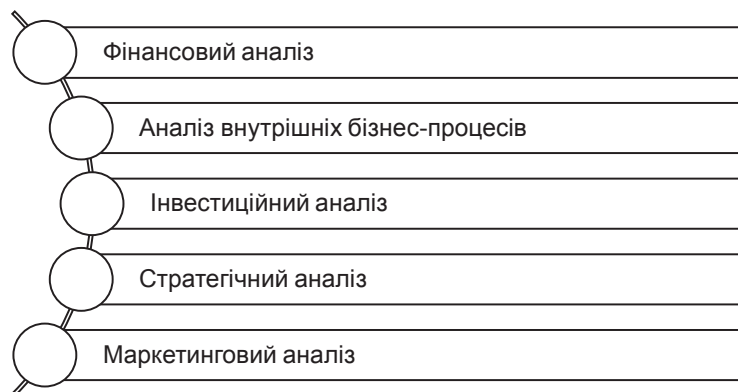

Рисунок 1. Складові економічного аналізу в інформаційному підприємстві

Джерело: розроблено автором

також охоплює аналіз цифрових каналів продажів, ефективність онлайн-маркетингових кампаній та взаємодію з клієнтами через CRM-системи. Маркетинговий аналіз допомагає підприємствам адаптувати свої стратегії до умов ринку, краще розуміти потреби клієнтів та забезпечити ефективну комунікацію з цільовою аудиторією, що в кінцевому результаті сприяє підвищенню продажів та поліпшенню фінансових показників.

Серед інших методичних підходів до аналізу інформаційного підприємства варто виділити інноваційний підхід, що фокусується на дослідженні нових бізнес-моделей, які стають можливими завдяки інформаційним технологіям. Такий підхід дозволяє виявити потенціал для створення нових ринків, продуктів та послуг, що відповідають вимогам цифрової епохи. Інноваційний підхід також включає аналіз ризиків, пов'язаних із впровадженням нових технологій, та їхній вплив на стратегічний розвиток підприємства.

Не менш важливим є підхід, заснований на теорії транзакційних витрат, який дозволяє оцінити, як інформаційні технології сприяють зниженню витрат на взаємодію між учасниками ринку. Цей підхід враховує зменшення витрат на пошук та обробку інформації, контроль за виконанням угод, що робить бізнес більш ефективним та конкурентоспроможним. Використання інформаційних технологій для зниження транзакційних витрат також сприяє зменшенню інформаційних асиметрій між підприємствами та споживачами, що підвищує довіру до компаній та їхніх продуктів.

Важливою складовою методичних підходів до аналізу інформаційного підприємства є також підхід, що базується на дослідженні конкурентних переваг, які забезпечуються інформаційними технологіями. У рамках цього підходу вивчається, як впровадження нових технологій може допомогти підприємствам досягти лідерства на ринку, зокрема через підвищення якості продуктів і послуг, скорочення часу виходу на ринок, а також покращення взаємодії з клієнтами. Цей підхід дозволяє оцінити довгострокові конкурентні переваги, які може отримати підприємство завдяки ефективному використанню ІТ.

Застосування зазначених методичних підходів дозволяє створити комплексну картину розвитку інформацій-

ного підприємства, враховуючи як внутрішні процеси, так і зовнішні фактори, що впливають на бізнес-середовище. Це сприяє більш глибокому розумінню ролі інформаційних технологій у сучасному підприємстві та дозволяє розробляти стратегії, спрямовані на підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємств.

Необхідно зазначити, що транзакційні витрати є ще однією ключовою категорією, що впливає на розвиток підприємства. В економічній теорії, транзакційні витрати визначаються як витрати, пов'язані з пошуком інформації, веденням переговорів, укладанням угод і контролем за їх виконанням. У контексті інформаційного підприємства інформаційні технології стають вирішальним інструментом для зниження цих витрат. Вони дозволяють підприємцям ефективніше знаходити партнерів, інвесторів і клієнтів, а також знижують бар'єри для входу на нові ринки.

Ще однією важливою категорією є «компетентні команди» або «блоки інноваційної співпраці» [8]. Ця концепція розглядає інноваційне підприємство як колективний процес, в якому беруть участь різні актори з необхідними компетенціями. До таких акторів належать підприємці, винахідники, ключові працівники, інвестори на ранніх стадіях, інвестори на пізніх стадіях і споживачі. Успішний розвиток інформаційного підприємства залежить від ефективної взаємодії між цими акторами, яка, в свою чергу, залежить від здатності передавати та обробляти інформацію. Інформаційні технології в цьому контексті діють як посередник, що полегшує цю взаємодію та знижує витрати на транзакції між учасниками процесу.

Таким чином, інформаційне підприємство можна розглядати як процес створення та розвитку інноваційних підприємств, що базується на ефективному використанні інформаційних технологій для зниження транзакційних витрат і підвищення ефективності взаємодії між учасниками ринку. Це забезпечує більш швидкий доступ до нових знань і технологій, сприяє створенню нових продуктів і послуг, а також підвищує загальну продуктивність економіки.

Висновки. У ході дослідження було встановлено, що інформаційне підприємство в умовах сучасних

викликів, пов'язаних із війною в Україні та глобальними трансформаціями, відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності та відновленні економіки. Розвиток інформаційних технологій, їх інтеграція у бізнес-моделі українських підприємств сприяють підвищенню конкурентоспроможності на світовому ринку, знижують транзакційні витрати та підвищують ефективність взаємодії між учасниками ринку. Методичні підходи, розглянуті у статті, дозволяють оцінити вплив ІТ на підприємницьку діяльність, розробити стратегії, які забезпечують адаптивність підприємств до швидкозмінних умов ринку, а також підвищити якість бізнес-процесів. Важливим аспектом є те, що інформаційні технології не тільки сприяють виживанню бізнесу в умовах кризи, але й відкривають нові можливості для інноваційного розвитку та створення нових продуктів і послуг, які відповідають вимогам цифрової епохи. Успішний розвиток інформаційного підприємництва залежить від ефективного використання сучасних інструментів економічного аналізу, зокрема фінансового, інвестиційного, стратегічного та маркетингового ана-

лізу, які дозволяють приймати обґрунтовані управлінські рішення та оптимізувати використання ресурсів.

Перспективи подальших досліджень полягають у більш глибокому вивченні впливу інформаційних технологій на трансформацію бізнес-моделей у різних галузях економіки, а також у розробці рекомендацій щодо їх адаптації до специфіки воєнного стану. Подальше дослідження може включати аналіз нових інноваційних бізнес-моделей, які виникають завдяки розвитку ІТ, а також вивчення впливу цифрових технологій на зниження транзакційних витрат та підвищення ефективності управління підприємствами. Крім того, актуальним є дослідження потенціалу використання штучного інтелекту та машинного навчання в інформаційному підприємстві, зокрема у сфері автоматизації бізнес-процесів, аналізу великих даних та прогнозування ринкових тенденцій. Особливої уваги потребує розробка методів мінімізації ризиків, пов'язаних із воєнними діями, та стратегічного планування розвитку підприємств у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Березюк С.В., Оніщенко М.Л. Інформаційні технології у підприємницьких структурах. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*, 2020. Вип. 2. С. 118–131.
2. Білоусько Т. Інформаційні технології в маркетинговій діяльності. *Економіка та суспільство*, 2023. № 53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-41>
3. Данько Ю.І., Ладика Н.М. Сучасні аспекти розвитку малого інноваційного підприємництва в аграрному секторі економіки. *Вісник Сумського національного аграрного університету: науковий журнал. Сер. «Економіка і менеджмент»*. 2023. Вип. 1 (93). С. 34–39.
4. Перерва І. Переваги впровадження процесного підходу до управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. № 29. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-3>
5. Проданова Л.В., Шерстюкова К.Ю. Особливості розвитку інформаційного бізнесу та підприємництва в Україні. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки»*. 2019. Вип. 4. Т. 2. С. 115.
6. Синькевич Н.І., Краузе О.І. Економічний аналіз: перспективи розвитку в умовах діджиталізації економіки. *Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету*. 2023. Вип. 81(2). С. 7–15.
7. Сіняєва О., Крєкот М., Завгородній О., Сичова Т., Сичов А., Сіняєва О. Особливості використання інформаційних технологій в освіті. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2023. Вип. 11(7). С. 98–104.
8. Татаринцева Ю.Л. Методичні рекомендації щодо формування організаційно-економічного забезпечення цифрового маркетингу на підприємстві. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2023. Вип. 22(3 (55)). С. 158–172.
9. Усов А.В., Гончаренко О.М., Коваленко М.П. Теоретико-методичні основи прогнозування стійкого розвитку підприємства. *Економічні інновації*. 2015. Вип. 60. С. 211–220.
10. Johansson D., Karlsson J. Information technology and high-impact entrepreneurship. *International Journal of Entrepreneurial Venturing*. 2022. Вип. 14(4-5). С. 449–471.
11. Nifatova O.M., Shkoda M.S. Активізація політики інноваційного розвитку через утворення інноваційних кластерів як форми державно-приватного партнерства. *Bulletin of the Kyiv National University of Technologies and Design. Series: Economic sciences*, 2017. Вип. 117(6). С. 110–120.
12. Schumpeter J.A., Swedberg R. *The theory of economic development*. Routledge. 2021.

References:

1. Bereziuk S. V., Onishchenko M. L. (2020) Informatsiini tekhnologii u pidpriemnytskykh strukturakh [Information technologies in entrepreneurial structures]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, no. 2, pp. 118–131.
2. Bilousko T. (2023) Informatsiini tekhnologii v marketynhovii diialnosti [Information technologies in marketing activities]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-41>
3. Danko Yu. I., Ladyka N. M. (2023) Suchasni aspekty rozvytku maloho innovatsiinoho pidpriemnytstva v ahrarnomu sektori ekonomiky [Modern aspects of the development of small innovative entrepreneurship in the agricultural sector of the economy]. *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu: naukovyi zhurnal. Ser. Ekonomika i menedzhment*, vol. 1(93), pp. 34–39.
4. Pererva I. (2021) Perevahy vprovadzhennia protsesnoho pidkhodu do upravlinnia pidpriemstvom [Advantages of implementing a process approach to enterprise management]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 29. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-3>

5. Prodanova L. V., Sherstiukova K. Yu. (2019) Osoblyvosti rozvytku informatsiinoho biznesu ta pidpriemnytstva v Ukraini [Features of the development of information business and entrepreneurship in Ukraine]. *Visnyk KhNAU im. V. V. Dokuchaieva. Seriya Ekonomichni nauky*, is. 4, vol. 2, p. 115.
6. Synkevych N. I., Krauze O. I. (2023) Ekonomichni analiz: perspektyvy rozvytku v umovakh didzhitalizatsii ekonomiky [Economic analysis: development prospects in the conditions of digitalization of the economy]. *Halyskyi ekonomichniy visnyk Ternopil'skoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu*, vol. 81(2), pp. 7–15.
7. Siniayeva O., Krekot M., Zavhorodnii O., Sychova T., Sychov A., Siniayeva, O. (2023) Osoblyvosti vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii v osviti [Features of using information technologies in education]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka*, vol. 11(7), pp. 98–104.
8. Tataryntseva Yu. L. (2023) Metodichni rekomendatsii shchodo formuvannia orhanizatsiino-ekonomichnoho zabezpechennia tsyvrovoho marketynhu na pidpriemstvi [Methodological recommendations for the formation of organizational and economic support for digital marketing at the enterprise]. *Rynkova ekonomika: suchasna teoriia i praktyka upravlinnia*, vol. 22(3 (55)), pp. 158–172.
9. Usov A. V., Honcharenko O. M., Kovalenko M. P. (2015) Teoretyko-metodichni osnovy prohnuzuvannia stiikoho rozvytku pidpriemstva [Theoretical and methodological foundations of forecasting sustainable development of the enterprise]. *Ekonomichni innovatsii*, vol. 60, pp. 211–220.
10. Johansson D., Karlsson J. (2022) Information technology and high-impact entrepreneurship. *International Journal of Entrepreneurial Venturing*, vol. 14(4-5), pp. 449–471.
11. Nifatova O. M., & Shkoda M. S. (2017) Aktyvizatsiia polityky innovatsiinoho rozvytku cherez utvorennia innovatsiinykh klasteriv yak formy derzhavno-privatnoho partnerstva [Activation of innovation development policy through the creation of innovation clusters as a form of public-private partnership]. *Bulletin of the Kyiv National University of Technologies and Design. Series: Economic sciences*, vol. 117(6), pp. 110–120.
12. Schumpeter J. A., & Swedberg R. (2021) *The theory of economic development*. Routledge.

Dobrynskyi Andrii, Postgraduate Student, Polissia National University

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS FOR THE DEVELOPMENT OF INFORMATION ENTREPRENEURSHIP

The article explores the theoretical and methodological foundations for the development of information entrepreneurship in the context of modern challenges, particularly the ongoing war in Ukraine and global transformations. It is demonstrated that the integration of information technologies into business models enhances competitiveness, reduces transaction costs, and improves interaction between market participants. The study discusses key methodological approaches, including the systemic and process-oriented approaches, for analyzing the impact of information technologies on entrepreneurial activities. The article identifies major barriers and opportunities for the growth of information entrepreneurship in times of crisis, highlighting the role of digital tools in improving enterprise management efficiency. Information technologies, such as digital platforms, artificial intelligence, and machine learning, are essential drivers for innovative business models in the digital economy. The study underscores the importance of these technologies in optimizing resource usage, automating business processes, and enhancing decision-making through real-time data analysis. The economic impact of information entrepreneurship is further analyzed through financial, strategic, and marketing analysis, illustrating the potential of IT to transform traditional business models in various sectors of the economy. The research emphasizes the need for effective economic analysis tools to evaluate the financial performance and return on investment (ROI) in IT projects. Furthermore, it outlines how transaction costs are reduced through the use of information technologies, enabling faster and more efficient interactions with partners, suppliers, and customers. The systemic approach allows for a comprehensive analysis of how businesses interact with their environments, while the process-oriented approach focuses on optimizing specific business processes through IT integration. In conclusion, the article highlights the importance of continuing research into the role of digital technologies in transforming business models, particularly in the context of war and crisis. Future research should explore how artificial intelligence and machine learning can further enhance the adaptability and flexibility of businesses in uncertain conditions. Additionally, strategies for minimizing risks associated with conflict and developing long-term plans for business resilience are of paramount importance for the continued development of information entrepreneurship.

Key words: *information entrepreneurship, information technologies, transaction costs, economic analysis, innovation, business models.*

Дата надходження до редакції: 04.09.2024 р.